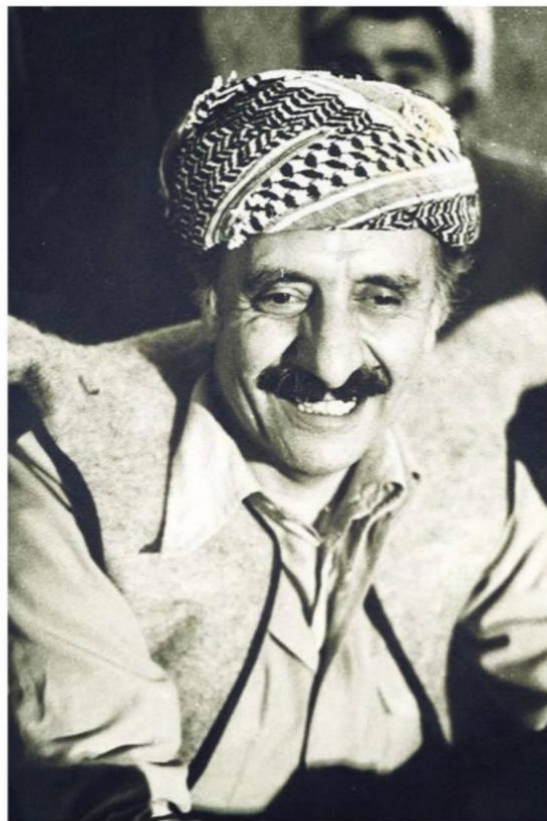

مہرچ نیپہ گہورہترین سہر کردہ نہو کہسہ بیت کہ گہورہترین کاری کردوہ.
گہورہترین سہر کردہ نہو کہسہیہ کہ والہ مرقہکان دکات کاری گہورہ بکهن.

نوسین: شاقو مہتین

دیزاین و پیداچوونہوہ: نگین رۆژہلالت

پیشکش به رۆجی مهزنی سه کردهی کورد و حیزبی دیموکرات ؛ دوکتور قاسملووی هه زمان

سه کرده بوون کارامهییهکی به دهست هینراو و فیربووه نهک تایبه تمه ندیهکی سروشتی. پیم وایه نهوهی سه رۆک و سه کرده له په کتر جیا ده کاتمه، رهفتار مکانیانه. دهکریت ههلسوکهوتی به رپوه به ریک سه رۆک ناسا یا سه کرده ناسا بییت و خالی گرنه که هیه که سیک به ره های سه رۆکی ریکخراو و سه کرده ریکخراو نییه. به لکو هه که سیک له یهک کاتدا شوینهواری هه ر دوو جووری رهفتار له بوونی خویدا ههیه؛ نیستا له حاله تیکدا رهفتاری سه کرده له ههلسوکهوتی سه رۆک بالاتره و له حاله تیکدی دیکه شدا پنچهوانه کهیه.

نه سه کرده بوون به تهو اهتی باش و گه رهنیه، نه سه رۆک بوون به مرچی خراپ و هۆکاری شکست دیت، به لکو کاریگه ری هه ریه کیک له م دووانه بهنده به مرچه کانهوه.

هه رچهنده پینشیار دهکریت بو به رپوه به ران له ژینگه ئالوز و گور او کهی نه مرودا و به نامانجی باشتر کردنی ناستی پنگه یشتنی سه رمایه ی مرویی، پنیسته خویمان له ههلسوکهوتی سه رۆک به دوور بگرن و رهفتار مکانی سه کرده و به رگرن و به هیزیان بکن.

بابه تهکان:

- ژباړننامه‌ی دوکتور قاسملو؛
- سهرکردایه‌تی چیه؟
- پنځ تاییه‌تمه‌ندی گاریگه‌ری دوکتور قاسملو وهک سهرکرده‌یه‌کی متمان‌ه‌پیکراو؛
- بهشی یه‌که‌م: ۴۶ خال له روانگه‌ی پسیوران و شاره‌زایانی بواری سهرکردایه‌تی له‌خوده‌گریت.
- له بهشی دووه‌مدا: ۷۰ تاییه‌تمه‌ندی جیاواز له ره‌فتاری سهرکرده و سهرۆکه‌کان خراوته‌پروو.
- بهشی سنیهم 48: تاییه‌تمه‌ندی سهرکرده‌ی کاریگه‌ر له‌خوده‌گریت.
- چهند و ته‌یه‌ک له قسه به‌نرخه‌کانی دوکتور قاسملو
- پنیوستی نیل‌دانی کوره‌ی خه‌بات له یادی تیرۆری د. قاسملودا

• ژياننامه‌ی دوکتور قاسملو

کورتته ژياننامه‌ییکې د قاسملووی شه‌هید؛

عبدالرحمان قاسملو له شه‌و زستان (شه‌وی یلدا) ی سالی ۱۳۰۹ ی هتاوی ریکه‌وتی ۲۲ ی دیسامبری سالی ۱۹۳۰ زاینی‌دا له شاری ورمی له بنه‌مال‌یه‌کی خاومن ملکي دست رویش‌تودا له دایک بو. خویندنی سه‌ره‌تاییو ناوه‌ندی، پيشان له ورمی و دوايه له تاران ته‌او‌کرد.

هيشتا زور منداً بو که له‌گه‌ل مه‌سه‌له سياسي‌یه‌کان ناشنا بو و بیرو باوه‌ری نازادخو‌وا‌نه له می‌شکی‌دا جوو‌لا. بو‌خوی له‌م باره‌یوه له کتیبی، “چل سال خبات له پیناوی نازادی” دا پاش باسی سه‌فم‌ری ۳۰ کس له کورده‌کان بو باکو له سه‌ر بانگه‌پيشتنی ده‌ول‌ته‌تی شو‌وه‌وی، دنه‌وس: “هر چنده‌ ئه‌ کاته من ته‌سه‌نم یازده سال بو، به‌لام وک زور منداً ئه‌ سه‌ر ده‌مه‌ سیاست سه‌رنجی راکیشا بو”. بام یه‌کیک له نه‌ندامانی نه‌ هینه‌ته بو، زور باشم له بیره که له باکو هاتوه چنده‌ین تاقه‌ندی له‌گه‌ل خوی هینابوو، تا پریکی باشیشی پی بو. وادیاره سوویتی‌یه‌کان قه‌ندو تفه‌نگو شتی دیکه‌یان به‌ دیاری دابوو به‌ هم‌وو نه‌ندامانی هینه‌ت. قه‌ند به‌ تاییه‌تی زور به‌ نرخ بو، چونکه ئه‌ کاته له نیران زور کم و گران بو. من ئه‌ کارم زور پی سه‌یر بو، چونکه له مالی ئیمه‌ براکانم و ناموزاکانم که له من گه‌ره‌تر بوون، باسی نه‌ه‌یان ده‌کرد که‌بابم له‌گه‌ل چنده‌ کسه‌ی دیکه‌ چوون بو باکو حه‌قو نازادی کوردان داوا بکنم. بو‌یه راستو ره‌وان له بام پرسى: نه‌دی مافی کوردان چی لئ هات؟ (چل سال خبات له پیناوی نازادی، چاپی دو‌ه‌م، ۱۳۶۷ لاپه‌ری ۶۲-۶۱)

عبدالرحمان قاسملو سالی ۱۳۲۴ تیکوشانی سیاسی خوی به‌ دامه‌زاندنی یه‌کیه‌تی لاوانی دیموکرات له شاری ورمی دست پی کرد. سالی ۱۳۲۵ کوماری کوردستان له مه‌هاباد رو‌خا. به‌ دواى ئه‌ دا نه‌ویش بو خویندن چوه تاران. سالی ۱۳۲۷ بو دریزه‌ پیدانی خویندن چوو بو پاریس پایته‌ختی فرانسه. گه‌پشتی به‌ پاریس هاوکات بو له‌گه‌ل ته‌قه‌ کردن له‌ شا له زانستگه‌ی تاران (۲۵ ی ریبه‌ندانی ۱۳۲۷) که بو به‌ هوی له نیو چوونی نازادی‌یه‌ دیموکراتی‌یه‌کان له سه‌رانسه‌ری نیران‌دا. یه‌و بو‌نه‌یوه کوبو‌ونه‌یه‌کی به‌رینی خویندکاره نیرانی‌یه‌کان له پاریس پیک هات که له‌وی‌دا عبدالرحمان قاسملو به‌ دریزی له‌ دژی شو ریژیمه‌کی قسه‌ی کرد له ناکام دا خویندکاران په‌یامیکی نبعتران بیان بو حه‌مه ره‌زا شانا‌رد. نه‌م کاره بو به‌ هوی فشاری بالیوزخانه‌ی نیران له پاریس، ته‌ناعت حکومه‌تی فرانسه بو سه‌ر قاسملو. سه‌ر نه‌نجام ناچار بو پاریس به‌ چی به‌ئلی و وک یه‌کم بو‌رسیه‌ی نیرانیی، “یه‌کیه‌تی نیونه‌ته‌ه‌ی خویندکاران” چوو بو پراگ پیته‌ختی چیکوسلواکی. هر له‌ ماوه‌ی‌دا که له فرانسه بو، به‌ هاوکاری چنده‌ خویندکاری دیکه‌ی کورد “کومه‌له‌ی خویندکارانی کورد له نوروپا” بیان دامه‌زاند.

له‌ ماوه‌ی‌دا که له پراگ خه‌ریکی خویندن بو له تیکوشانی یه‌کیه‌تی نیونه‌ته‌ه‌ی خویندکارانیش‌دا به‌شدار بو. سالی ۱۳۳۰ به‌ نوینه‌رایه‌تی خویندکارانی نیران له دو‌ه‌م کوبو‌ونه‌ی نه‌م ریخ‌راوه‌دا که له شاری پراگ گیرا، به‌شدار بو. هر له‌ ماوه‌ی‌دا وک نوینه‌ری نیران له زور کوبو‌ونه‌و کونفرانسی فیدراسیونی جیهانیی لاوان‌دا له شاری بو‌وداپنست پیته‌ختی مه‌جارستان به‌شدار بو.

سالی ۱۳۳۱ له سه‌رده‌می حکومه‌تی میلیی دوکتور موسه‌دیقا عبدالرحمان قاسملو پاش نه‌وی له زانستگه‌ی پراگ‌دا لیسانسی زانسته‌کومه‌لایه‌تی و سیاسی‌یه‌کانی وهرگرت گه‌رایه‌وه نیران. نه‌ کاته له نیوان حیزی دیموکراتی کوردستانی نیران و حیزی توده‌ی نیران دا یه‌کیه‌تی ته‌شکلاتی هه‌بو. قاسملو پاش شه‌ش مانگ تیکوشان له‌تاران هاتوه مه‌هابادو له‌وی به‌رسایه‌تی کاری حیزی به‌سه‌تو گرت.

پاش كوديتاي شومى ۲۸ گەلۈيۈزى ۱۳۳۲ ناچار بوو بە تەواى خۆى بشاريتەمو بە نەينى لە تاران و لە كوردستان خەرىكى كارى حيزبى بى. لەو ماوەدا ئەبدولرحمان قاسملو سەرپەرستى رۆژنامەى "كوردستان" ئۆرگانى كۆمىتەى ناوەندىيى حيزبى بە ئەستووه بوو كە تەنيا پىنج ژمارەى بە نەينى لى دەرچوو. ھەر لەو ماوەمەش دا بوو كە كۆمىتەى سەرئانسەرى بۇ كاروبارى حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىران بە بەرپرسايەتتى ئەو پىنگ ھات.

ئەبدولرحمان قاسملو پاش پىنج سالى تىكۆشانى سىياسى لە ئىران و بەتايەتتى لە كوردستان، سالى ۱۳۳۶ جارىكى دىكە چۆو چىكوسلۆواكى، سالى ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) پاش سەرکەوتتى شۆرشى عىراق و بووژانەوى بزوتتەوى كورد لە كوردستانى عىراق قاسملو لەگەل چەند ئەندامى مەسئولى دىكەى حيزبى ھەلىيان دا لە رىگای عىراقەو رىكخراومەكانى حيزبى زىندوو بکەنەو. بەلام بە ھۆى كارشكىنىيى ھىندىك لە بەرپەرستى پارتى ديموكراتى كوردستانى عىراق لەو كارەدا سەرئەكەوتن. سالى ۱۳۳۹ ئەبدولرحمان قاسملو بە دەستوورى دەولەتتى عىراق لەو ولاتە دەرکراو گەرپەرستى بۇ پراگ.

سالى ۱۳۴۱ (۱۹۶۲) قاسملو لەزانستگەى پراگ دوكتوراى زانستى ئابورىيى وەرگرتو ھەتا سالى ۱۳۴۹ لە زانستگەى پراگ دەرسى، ئابورىيى سەرمايەدارى و ئابورىيى سۆسپالىستى و تىئورىيى ھەلەدانى ئابورىيى "ى گوتەو. لەو ماوەدا دوكتور قاسملو چەندىن كىتەبو ناملىكەى لە سەر گىرو گرتە ئابورىيى و كۆمەلەيتى و سىياسىيەكان نووسى كە لە ھەموويان بە ناوبانگەر كىتەبو، كوردستان و كورد" ئەم كىتەبو لە جىدا بە زمانى چىكى نووسراو، تا ئىستا بە زمانەكانى ئىنگلىسى، سلۆواكى، لەھىستانى، عەرەبى و كوردى و فارسى ھىندى و چەند بەشيشى بە فەرانسەى چاپ و بلو كراو ھەتەو. دوكتور قاسملو زمانەكانى كوردى، فارسى، توركى، عەرەبى، فەرانسە، ئىنگلىسى، چىكى و روسى بە باشى دەزانى بە زۆر زمانى دىكەش وەك ئەلمانى و زمانەكانى سلاو تا رادەيەك ئاشنا بوو. سالى ۱۳۴۹ پاش دەرچوونى بەياننامەى ۱۱ مارسو رىككەوتتى ئىوان رىبەرپەرستى بزوتتەوى كورد لەكوردستانى عىراق و دەولەتتى ئەو ولاتە ئىمكانى تىكۆشانى سىياسى لەكوردستانى ئىران زياتر بوو. لەو كاتەدا دوكتور قاسملو لە ئوروپا گەرپەرستى بە ھاوكارىيى چەند كەس لە يارانى نىزىكى ئەركى زىندوو كەردنەوى رىكخراومەكانى حيزبى ديموكراتى بەئەستو گرت. لە كۆنفرانسى سىنەمى حيزبدا كە مانگى جۆرەدانى سالى ۱۳۵۰ گىرا، دوكتور قاسملو بە ئەندامى كۆمىتەى ناوەندى و پاشان بە سكرتەرى گشتىيى حيزبى ديموكراتى كوردستان ھەل بۆرەراو لەو كاتەو لە ھەموو كۆنگرەكانى حيزبى دا وەك سكرتەرى گشتى ھەل بۆرەراو. بەم جۆرە بۇ ماوەى ھەژدە سالى وەك رىبەرپەرى كارزانو شارەزا لە پلەى يەكەمى مەسئولىيەتدا كاروبارى حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىرانى لە يەكەنگ لە سەختتەرىن قوناخەكانى خەباتى ئەم حيزبەدا بەرپەرستى.

مامۇستاي رىبەر دوكتور قاسملو رۆژى ۲۲ى پووشپەرى سالى ۱۳۶۸ (۱۳ ئۆئەبى ۱۹۸۹) لە كاتەدا بۇ دۆزىنەوى رىگای چارەسەرى ئاشتىخوازانەى مەسەلەى كورد لە ئىراندا لەگەل چەند نوينەرى حكومەتى كۆمارى ئىسلامى لە ويەن لە سەر مىزى و تووئە دانىشتبوو لەگەل ھاوئەرىيى تىكۆشەر كاك عبدالله قادرى نازەر ئەندامى كۆمىتەى ناوەندى و نوينەرى حيزب لە ئوروپا بە دەستى بە ناو نوينەرانى دەولەت بۇ و تووئە ئاشتى، شەھىد كرا. لەو تىرورە ناجوانمىرانەيدا دوكتور فازل رەسوول كوردى عىراقىيى مامۇستاي زانستگە لەويەنەش ھەر بە دەستى ئەو تىرورىستانە شەھىد بوو.

سەرکردایهتی چیه؟

به وشهیهکی ساده، سەرکردایهتی واته کاریگهری له سهر ئهوانی تر، کاریگهری له سهر دلایان و هاوڕاگردنی ئهوان له گهڵ خۆت . کهواته تو کاتیک سهرکردایهتی دهکهیت که ئهوانی تر به ئارزووی خویان شوینت بکهون نهک له پرووی ناچاری. بۆیه ئوخمه سهر مکیهکهی نهم بیناسهیه کاریگهریه له دلی ئهوانی دیکهدا . واته ئهوانی تر ههزریان له سهرکردایهتی تویه ، له بهر ئهوهی قیولیان کردوه، شوینت بکهون . ئهوان ئیلهامت لی وهرگر دهگرن و پینیان وایه دهتوانیت له ئارزوومکانیان نزیکیان بکهیهوه .

پینچ "تایبهتمهندی کاریگهری "دوکتور قاسملوو وهک سهرکردهیهکی متمانهپیکراو ؛

دروستگردنی متمانه نیشاندهریکی زۆر گرنگه که ههر کهستیک بیهوینت ببینته سهرکردهیهکی ریکخراوهیی سهرکهوتوو دهبیئت بیکات و بنیاتی بنیئت . بنهمای ههر پهیوهندییهکی کاریگهر له نیوان سهرکرده و ئهندامان یان له نیوان هاوکارانی ریکخراویکدا ههستگردنه به متمانه .
متمانه شتیک نییه که سروشتی و بۆماوهیی بیئت، بهلکو بابتهیکه به کردار و رهفتاری ئهزینی و به بهردهوام بوون له بیرگردنهوه و ئهنجامدانی کردهی ئهزینی له ئاستی ریکخراویکدا سهرههلهدات و گهشه دهکات .

له کاتیکدا که چهندین رینگه و شیواز هیه بۆ بوون به سهرکردهیهکی ریکخراوهیی جیی متمانه، بهلام زۆربهیان تایبهتمهندی و خسلتهی هاوبهشیان هیه که به "5C" ناسراون .

دوکتور قاسملوو وهک سهرکردهیهکی متمانهبهخۆ ههولێ بێ ووچانی دهدا که ئهم خسلت و تایبهتمهندیان له ناو حیزبدا له رینگای ئاکار و رهوشتی خۆی وهک پرنسیپیک بکاته بنهما و پرستیژی تاکی دیموکرات .

1. پابهندیبوون Commitment

سهرکردهی ریکخراوهیی پابهند کهستیکه که بۆ نامانجی دیاریکراو ، دیدگای ستراتیژیک و جیههچیکردنی داسۆز بیئت و سهرهراي شکستهکان خۆراگر دهبیئت . کاتیک سهرکردهیهکی ریکخراوهیی پابهند دهبیئت، به ئامادهبوونی کاریگهر و کردوه ئهزینییهکانی خۆی چالاکانه مامهله دهکات بهر مو بهدهستهێنانی متمانه و هۆگری کهسانی دهوروبهری .
پابهندیبوون، وهک گرنگترین سیفهنی کهسایهتی سهرکردهیهکی ریکخراوهیی، وهک یهکهم فاکتهری کاریگهر له دروستگردنی متمانهدا ، ناسراوه .

2. پهیوهندی Communicatin

سهرکردهیهکی ریکخراوهیی متمانهپیکراو پهیوهندی کاریگهرانهی له گهڵ ئهو کهسانهدا دهکات که شوینکهوتوو ی دهن . وریایه که خۆی به وهسوهمهی پر سه روژانهکانهوه نهگریت و خۆی له پشتگوێخستنی پهیوهندییه کاریگهر مکان بهدوور دهگریت .
تهنانهت سهرکردهیهکی ریکخراوهیی جیی متمانه ئامادهیه له بهشینک له بهر پر سهکان که روژانه دهیانیبیئت ، لابادات و کاتیک زیاتر له گهڵ شوینکهوتوو مکانیدا به سهر بیات و بهشیویهکی کاریگهر پهیوهندییهکی مانادار له گهڵ شوینکهوتوو مکانی یان کهسانی ناو ریکخراوهکییدا بکات . ئهنجامی ئهم رهفتاره وایان لێدهکات وهک کهستیک متمانهپیکراو سهیری بکهن که گرنگی پنیوستیان پێدهدات و بههای بهشدار یکردنیان دهدات .

سەرکردەیهکی راستەقینە متمانەیی مانەوای هەمیه، بویری بریاردانی سەخت و بەزەیی بۆ گوێگرتن لە پێداووستییەکانی ئەوانی تر هەمیه. ئەو رێبەرێکی خۆسەپپن نیه، بەلکو تاییەتمەندی کارەکانی و دلسۆزی نیازەکانی دەیکاتە سەرکرده. (داگلاس ماک نارسەر)

سەرکردەکان نەك بەهۆی دەسەلاتی خۆیانەوه گەورە دەبن، بەلکو بەهۆی توانای بەهێزکردنی ئەوانی دیکەوه گەشە دەکەن و گەورە دەبن. (جۆن ماکسۆل)

بەكەم بەرپرسانی سەرکرده پێناسەکردنی واقعە؛ دوا بەرپرسانی ئەو سوپاسگوزارییه. لە نیوان ئەم دووانەدا سەرکرده خزمەتکارە. (مکس دی پیری)

سەرکردایەتی واتە باشترکردنی ئەوانی تر لە نەنجامی بوونی تو و دانیابوون لە بەردەوامی ئەم کاریگەرییه لە غیابی تو. (شیریل سەنیرگ)

کاتیك لەگەڵ بەرپرسان قسە دەكەم، هەست دەكەم كە ئەوان گرنگن. بەلام کاتیك لەگەڵ سەرکردەکان قسە دەكەم هەست بە گرنی خۆم دەكەم. (ئەلیكساندەر دان هیکەر)

بەهای سەرکردەیهکی راستەقینە، نەك بەو کارەي كە دەیکات؛ بەلکو بەو شتانه دەپۆریت كە بە هاندانی ئەوانی تر چی بەدەست دەهێنیت. (سیمۆن سینگ)

سەرکردەکان بەزۆری شتە سەختەکان بەلام راستەکان هەلدەبژێرن؛ نەك کاری سادە و شتەگەلێکی هەلە. (ئەدوین وودوارد)

سەرکرده گەورەکان نایانەوێت کۆنترۆل بکەن؛ بەلکو نازەووی خزمەتکردنیان هەمیه. (مایلز مۆنرۆ)

کەسێك كە فیری گوێرايەلی ئەبووینت، ناتوانیت فەرماندە و سەرکردەیهکی باش بنیت. (نەرسۆ)

بەیی سەرکردەیهکی بەهیزی دوورنوار، هیچ سترا تیزیک بە شێوەیهکی کارا جێبەجێ ناکریت. (رۆبیرت ئیس کاپلان)

سەرکردەکان لە رێگەي راستگویی و شەفافیەت و متمانەپێکراوییهوه متمانە دروست دەکەن. (جاک ویلچ)

رەشبین گلهیی لە با دەکات، گەشبین پێشبینی دەکات با نازەسته بگۆریت، بەلام سەرکرده بادەوان رێکدەخات. (جۆن ماکسۆن)

راستگویی بەنرخترین و ریزدارترین تاییەتمەندی سەرکردهیه. هەمیشە وریابە لە قسەکان. (برایان تریسی)

سەرکردایەتی واتە چارەسەرکردنی کێشەکان. ئەو رۆژەي سەربازەکان کێشەکانیان بۆ تو ناهینن، کۆتایی سەرکردایەتی تۆیه، لەوانەیه متمانەیان ئەمەوه لەوهی كە نایا دەتوانیت یارمەتیا بەهیت یان نا، یان لەوانەیه بەو نەنجامە گەشتین كە تو گرنگیا

پینادەبیت .هۆکارمکەى ھەر چیبەک بێت، شکستى سەرکردایەتییە.(کۆلین پاول)

گەشەکردن و گەشەپێدانی مەرفەکان گەورەترین داواکاری سەرکردایەتییە.(ھاروی ئیس قایر ستوونی)

سەرکردایەتى کار یگەر ئومە نییە بە باشى قسە بکەیت یان بەدل بێت ، سەرکردایەتى بە ئەنجام پێناسە دەکەیت نەک بە سیفەت.
(بیتەر دروگەر)

سەرکردەى راستەقینە خواز یاری کۆدەنگى نییە بەلکو دروستکەرى کۆدەنگى و یەکدەنگیە.(مارتین لوتتیر کینگ)

سەرکردەکان دروست دەکەین نەک لەدایک دەین .ئەوان لە ڕیگەى کارى قورسەوە بنیات دەنەین، ئەمەش ئومە نرخیە کە
ھەموومان دەبیت بیدەین بۆ گەشتن بە ھەر نامانجیکى شایستە.(قینیز لومباردى)

سەرکردایەتى بریتىە لە ھاوسۆزى: سەرکردایەتى بریتىە لە توانای پەيوەندیکردن لەگەل مەرفەکان بە ئامانجى ئیلهامبەخشین و
بەھیزکردنى ژباڵیان.(ئوپرا وینفیری)

بەرئۆبەردن رازیکردنى خەلکە بۆ ئومەى ئومە کارانە بکەن کە نایانەویت بیکەن .لە لایەكى ترەو سەرکردایەتى پالئەرە بۆ ئومەى
خەلک ئومە کارانە بکەن کە ھەرگیز بیریان لەو نەدەکردەو بئوان بیکەن.(ستیف جابس)

ھونەرى سەرکردایەتى ئومەى کە بلتیت نەخیز .چۆن زۆر ئاسانە بلتین بەلئى.(تونی بلنیر)

سەرکردە گەورەکان ۳ شتیان ھەبە :زانینی ناوھو، خەپالی ناوھو و ھیز .(ئەمیت رای)

گوێگریكى باش بوون زۆر گرینگە بۆ ئومەى سەرکردەىكى باش بێت .پێویستە گوئ لەو کەسانە بگرن کە لە ھێلى پێشەوین.
(ریچارد برانسون)

سەرکردە گەورەکان لە مەملانئى ناترسن .مەملانئىکان نەک ھەر سەرکردە گەورەکان لەناو نابەن بەلکو زیاتر وریایان دەکەن.
(گیفەت گوو گوو موونا)

سەرکردایەتى تەنھا بە مانای پێدانى وزە نییە؛ ھەر وھا بە واتای ئازادکردنى وزەى ئومەى تر دت.(پۆل پۆلمان)

یەكەم ئەركى سەرکردایەتى ئومەى مەرفەکانى خۆشبویت و خۆشیان بویت .سەرکردایەتى بەبئى خۆشەویستى لە فریودان زیاتر
ھېچى تر نییە.(ریک وارن)

کەسانئیک (رئیسە انئیک) کە بەراستى توانایان ھەبە پەرە بە کەسانى تر دەدەن و بەرەوپێشیان دەبەن .ئەوانەى بەراستى بەھیزن
ئومەى تر کۆدەکەنەو.(میشیل ئوباما)

سەرکردەىكى باش ھانى خەلک دەدات مەتانەیان پئى ھەبیت .بەلام سەرکردەىكى گەورە ئیلهام بەخشە بۆ خەلک بۆ ئومەى مەتانە

به بهکتر بکمن. (نیلینور رۆز قیلت)

سەرکرده باشهکان بهرهم دروست دهکمن، سەرکرده گهورمکان کولتورمکان دروست دهکمن.
سەرکرده باشهکان ئهرك به نهجام دهگهیهن، سەرکرده گهورمکان مرؤف پهروه ده دهکمن.
سەرکرده باشهکان دیدگایان ههیه، سەرکرده گهورمکان به هایان ههیه.
سەرکرده باشهکان له شوینی کاردا نمونهن، سەرکرده گهورمکان له ژباندان نمونهن. (ئادهم گرانته)

یهکیک له تاقیکردنهو مکانی رییهرا بهتی ؛ توانای ناسینهو هی کیشهیهک پیش ئهوی بیته قهیراتیکی چار سهرنه بوو. (ئارنۆلد گلاسو)

بهریوه بهر شتهکان به باشی نهجام دهوات، سەرکرده کارمکان دروست نهجام دهوات. (پیتیر دراکیر)

یهکهم لیهاتووی سەرکرده دایهتی گوگرته، ئهوه کارامیی نییه، ئهوه یاسایه. ههموو ئهوی پیوسته نهجام بدریت ئهوهیه تنها دم دابخزیت. (پیتیر دراکیر)

جیاوازی نیوان سەرکرده و شوینکهوتوو داهینانه. (ستیف جۆبس)

رییهری و فیروبوون ؛ پیکهوه گریدراون و ناتوانن لیک جیا بن. (جان نیف کهنیدی)

سەرکرده کهسێکه که خهک له دهووری بهکتر کۆدهکاتهوه. (جۆرج دلبو بوش)

سەرکرده بریتیه له توانای گۆرینی دیدگا بو واقیع. (وارن بینیس)

شوین کۆمهل مهکوه، با کۆمهل بهدوای تودا بگهڕی، سەرکردهکان بهم چهشنه. (مارگریت ناچس)

بهریوه بهر دهپرسیت چۆن و کهی کارهکه نهجام بدریت، بهلام سەرکرده ئهوهیه که دهلنیت پیوسته چی بکریت و بۆچی بکریت و چۆن بکریت؟ (وارن بینیس)

سەرکرده کاریکی دروست دکات کاتیک کهسیش چاودیزی ناکات. (جۆرج فان والینیرگ)

سەرکردهکان شوینکهوتوو دروست ناکه؛ سەرکردهی زیاتر دروست دهکمن. (برایان تریسی)

بهی دهستپیشخهری، سەرکردهکان ئهوه کریکارانهن که له پۆستهکانی سەرکردهکانیدا دانراون. (رۆبیرت فۆستس بینت)

سەرکرده دایهتی بریتیه له بهدهستهینانی نهجام به شیوهیهک که ئیلهامبهخش بیت بو متمانه. (ستیفن کۆفی)

سەرۆك يا سەرکرده؛

سەرۆك ؛ خەلک تارانبار دەکات بۇ شىکستەکان.

سەرکرده ؛ قەربووی شىکستەکان دەکاتەوه.

سەرۆك ؛ تەنھا بەدوای قازانچدا دەگەریت

سەرکرده ؛ بېر لە گۆرانکاری دەکاتەوه.

سەرکرده ؛ داوای گۆیرایەلى كۆیرانه دەکات.

سەرکرده ؛ بەدوای گۆیرایەلى پاک و بى پرسياردا ناگەریت.

سەرۆك ؛ نەجامەکان دەپيويت

سەرکرده ؛ سەرنجى لەسەر رینگا و چۆنیەتى بەدستەینانى نەجامەکانە.

سەرۆك ؛ ئىستاتىك و وەستاوه

سەرکرده ؛ داھینەرە .

سەرۆك ؛ ستایشى خوی دەکات

سەرکرده ؛ ستایشى ریکخراو دەکات.

سەرۆك ؛ گرنجى بە ژمارە دەدات

سەرکرده ؛ گرنجى و سرنج بە تاکەکان دەدات.

سەرۆك ؛ به چاو و گۆیی داخراو ، تهنها ریساکان جیهجی دهكات
سەرکرده ؛ گرنگی به فلهسهفه و رۆحی ریساکان دهدات.

سەرۆك ؛ عهیب و لومه و سووکایهتی دهدۆزیتوه
سەرکرده ؛ خوی له دۆزینوهی عهیب و جنیودان دهپاریزیت.

سەرۆك ؛ ترسناکه
سەرکرده ؛ نیلهام بهخشه بۆ متمانه و حماسهست.

سەرۆك ؛ هموو شتیک دهر انیت لهسهه هموو بابتهکان قسه دهكات
سەرکرده ؛ پرسیار دهكات.

سەرۆك ؛ زۆر فسمیه
سەرکرده ؛ نیازپاکی نیشان بده.

سەرۆك ؛ دهلنیت من
سەرکرده ؛ دهلنیت نیمه

سەرۆك ؛ خهلك بۆ بهرژوهندی خوی بهکاردههیننیت ،
سەرکرده ؛ مروفهکان پهر مپیدههات و پهرورهیان دهكات.

سەرۆك ؛ بهسهه ئهوانی تر دا زال دهبییت ،
سەرکرده ؛ هاوکاری و هاورنیهتی کهسانی تر دهكات.

سەرۆك ؛ داوای کاری قورس له کهسانی تر دهكات، خوی بینهره.
سەرکرده ؛ نمونهپهکه، پیشهنگ و ئالاھهگرنیکه.

سەرۆك ؛ تهنها قسه دهكات
سەرکرده ؛ پهیوهندی دهكات.

سەرۆك ؛ فهرمان دهدات
سەرکرده ؛ رینگاکه نیشان دهدات.

سەرۆك ؛ سارد و بی رۆحه،
سەرکرده ؛ میهرهبان و بهزهیداره.

سەرۆك ؛ دەست بەسەر سەرکەوتنەکاندا دەگریت بە ناوی خۆبەوه،
سەرکرده ؛ سەرکەوتن بە پی هەمووان دەزانیت.

سەرۆك ؛ بۆ پێشکەوتنی خۆی کەسانی تر دەکاتە قوربانی.
سەرکرده ؛ یارمەتی ئەوانی تر دەدات بۆ بەدەستەینانی سەرکەوتن.

سەرۆك وهك سەرچاوه/ژێدەر سەیری خەلك دەكات.
سەرکرده ؛ وهك مەزۆف سەیری مەزۆفەکان دەكات.

سەرۆك ؛ سەرنجی لەسەر ئەوێهه كه پێدەچیت له نێستادا راست بیت ،
سەرکرده ؛ بۆ هەمیشە سەرنجی لەسەر ئەوێهه كه بەردەوام راسته.

سەرۆك ؛ پرستێژ و متمانهی له خەلك وەر دەگریت.
سەرکرده؛ باوهر و پرستێژ به خەلك دەدات .

سەرۆك ؛ دەست دەخاته ناو وردەکاربێهکان
سەرکرده ؛ دەسەلات بە ئەندامانی دەدات.

سەرۆك ؛ چۆن کارەکان ئەنجام بدات
دەزانیت ،

سەرکرده ؛ فێری چۆنیهتی ئەنجامدانی کارمەت دەكات.

سەرۆك ؛ بێرکردنەوهی کورتخایهنی هەیه ،
سەرکرده ؛ بێرکردنەوهی درێژخایهنی هەیه.

سەرۆك ؛ فەرمان دەكات ،
سەرکرده ؛ هێقی و داواکاری دەكات .

سەرۆك دەلیت : پرۆن

سەرکرده دەلیت : پرۆین

سەرۆك ؛ بێریار له سەرۆهه بۆ خوارۆهه دەدات ،
سەرکرده ؛ بۆ بەشداربیکردن له بێرێاردان ،
ناسانکاری دەكات.

سەرۆك ؛ پێشوازی له سەقامگیری و بێدەنگی دەكات ،

سەرکرده؛ بهدوای گۆرانکاریدا دهگهریت .

سەرۆک ؛ دیاری ترست پێدهبهخشیت، بۆیه تو ئهوه دهئیییت که ئهوه

چاوهڕێی بیستنی دهکات .

سەرکرده ؛ متمانەت پێدهبهخشیت، بۆیه تو ئهوه دهئیییت که پێویسته ئهوه ببیستیت .

سەرۆک ؛ ئامانجی کورتخایهنی ههیه ،

سەرکرده ؛ دیدگای دوورنۆینی ههیه.

سەرۆک ؛ خۆی له ناکۆکی دهپاریزیت ،

سەرکرده ؛ سود له مملانیکان وهردهگریت .

سەرۆک ؛ مەترسییهکان کهم دهکاتهوه.

سەرکرده ؛ مەترسییهکان قیوول دهکات.

سەرۆک ؛ خهڵک زهلیل و بچووک دهکاتهوه.

سەرکرده ؛ واهه خهڵک دهکات ههست به بههائیک بکهن.

سەرۆک ؛ چیژ له سەرکهوتنی خۆی وهردهگریت ،

سەرکرده ؛ دهیوئیت تو له خۆی سەرکهوتوتر بیت، ئهوه چیژ له سەرکهوتنی ئهوانی تر وهردهگریت.

سەرۆک ؛ لهسەر بنهمای بێتمانیهی کار دهکات،

سەرکرده ؛ متمانهی به خهڵک ههیه.

سەرۆک ؛ له کاتی بریاردان

کەشێکی کێپرکی پەروهرده دهکات،

سەرکرده ؛ له کاتی بریاردان ناگاداری کێپرکێیه، بهلام له مێشکی خۆیدا، سهرنجی لهسەر پاراستنی ریکخراومهکه دایه .

سەرۆک ؛ خۆی به چارهسەری ههموو کێشهکان دهزانیت.

سەرکرده ؛ کێشهکان بهکۆمهڵ چارهسەر دهکات.

سەرۆک ؛ پێی وایه سەرچاوهی ههموو زانستیکه ،

سەرکرده ؛ ههمیشه ههولێ فیربوون دهدات.

سەرۆك ؛ پشت به دهمه لاتی فەرمی دەبەستیت ،
سەرکرده ؛ پشت به شویندانەر و کاریگەری دەبەستیت.

سەرۆك ؛سەرکەوتنی خۆی به پشتبەستن به نازناوی کار و پینگەیی له پلەبەندیدا دیاری دەکات.
سەرکرده ؛ لەسەر بنەمای ئەوەی که چەندە کاریگەری لەسەر خەلک هەیە، سەرکەوتنی خۆی دیاری دەکات.

سەرۆك ؛ لایەنگری دەکات
سەرکرده ؛ پەيوەندییەکان دادەمەزرێنیت.

سەرۆك ؛ داوات لێدەکات وەلامی بەدەیتەوه.
سەرکرده ؛متمانە بەخۆبوونت بەرز دەکاتەوه بۆ گەیشتن به بەرپرسیاریتی خۆت.

سەرۆك ؛ چاوەروانی ریز له ژێردەستەکانی دەکات، داوای ریز دەکات.
سەرکرده ؛ "به سروشت" شایەنی ریزه.

سەرۆك ؛ به خەلک دەلێت چی بکەن
سەرکرده ؛ پارمەتی خەلک دەدات بۆ ئەوەی شتە دروستەکە بناسن.

سەرۆك ؛ هەر شە دەکات
سەرکرده ؛ ئیلهام دەبەخشیت.

سەرۆك ؛ لایەنگری دەگریت.
سەرکرده ؛ پەيوەندییەکان دادەمەزرێنیت.

سەرۆك ؛زیرمکی سۆزداری کەمی هەیە.
سەرکرده ؛خاوەنی زیرمکی سۆزداری بەرزە.

سەرۆك ؛ سووکایەتی به ئەندام دەکات،
سەرکرده ؛ رەخنەیی بنیاتنەر له ئەندام دەگریت.

سەرۆك ؛ بەدوای چارەسەری کاتییدا دەگریت،
سەرکرده ؛بەدوای چارەسەری بەردەوامدا دەگریت نەک ئارامبەخش.

سەرۆك ؛فەرمان دەکات
سەرکرده ؛ گۆی له بۆچوونەکان دەگریت و ئاسانکاری دەکات.

سەرۆك ؛ بالادەستى و خۆسەپىنى دادمەزىننىت
سەر كرده ؛ كارى تىمى بەهيز دەكات.

سەرۆك ؛ ئەمەى دەيزاننىت بۇ خوى دەپهئائتەمە
سەر كرده ؛ ئەمەى دەيزاننىت فېرى كەسانى تر دەكات.

سەرۆك ؛ دەپرسىت "چى؟"
سەر كرده ؛ لە "بۆچى" دەپرسىت.

سەرۆك ؛ سەرنجى لەسەر ئىستايە.
سەر كرده ؛ گرنجى بە داھاتوو دەكات.

سەرۆك ؛ روبەروى دۆخى ئىستا دەپتەمە.
سەر كرده ؛ ياھەرى گۆرانكارىبە و ئاسانكارى بۆ دەكات.

سەرۆك ؛ زياتر قسە دەكات
سەر كرده ؛ زياتر گۆئ دەگرىت.

سەرۆك ؛ خۆھەز و سەرسامە بە خوى .
سەر كرده ؛ نمونە و سەرمەشقە .

سەرۆك ؛ دەپسەيت خەلك شوئىكەوتوو و ژېردەستە بن نەك سەر كرده و پىشەنگ ،
سەر كرده ؛ سەر كردهى زياتر رادەھىننىت.

سەرۆك ؛ دەپرسىت "ئەمە چ كارىگەر بەكى لەسەر من دەپتە؟"
سەر كرده ؛ دەپرسىت "ئەمە چ كارىگەر بەكى لەسەر تىمەكە دەپتە؟"

سەرۆك ؛ پىويستى بە كەسانىكە كە كار بۆ سەر كەوتتەكەى بكن.
سەر كرده ؛ ھەستى سەر كەوتن لە مەرفەكاندا دەچىننىت.

سەرۆك ؛ تەنھا ئەنجامەكانى لە ئەندامەكانى دەويت بەبى ئەمەى پشتگىريان بكات و سەر چاھەى پىويستيان بۆ دابىن بكات.
سەر كرده ؛ ھۆكارى ئەنجامدانى كارەكە روون دەكاتەمە و فېرى چۆنپەتى ئەنجامدانىان دەكات.

سەرۆك ؛ پىشومختە حوكم دەكات ،
سەر كرده ؛ پشتگىرى دەكات و ھاندەر دەكات.

سەرۆك ؛ بېرۆكه‌ی خۆی به باشتەرین و تاكه شێواز ده‌زانیت.

سەركرده ؛ بېرۆكه‌ی نوێ قیوڵ ده‌كات.

سەرۆك ؛ به یه‌ك‌لایه‌نه و له سه‌ره‌وه بۆ خوار ه‌وه په‌یوه‌ندی دروست ده‌كات.

سەركرده ؛ په‌یوه‌ندی دوو‌لایه‌نه داده‌مەزرینیت.

سەرۆك ؛ له به‌ر په‌ر سياریتى خۆی به‌وور ده‌گریت ،

سەركرده ؛ خۆی به به‌ر په‌رس ده‌زانیت و لێ په‌ر سینه‌وه قیوول ده‌كات .

سەرۆك ؛ خۆسه‌نته‌ره

سەركرده ؛ سه‌رنجی له‌سه‌ر تیمه‌كه ده‌بیت.

۴۸ تاییه‌تمندی سهرکرده‌ی کاریگهر؛

۱. جل و بهرگ: روخساریکی باش، جل و بهرگی باش.
۲. زاراهه: تمکنیکی دهربرین رهوان و دهربرینی دروست و قابلکهر.
۳. کارمکتهر: رهفتاری بهرز، دورکهورتنهوه له خوشه‌پینی
۴. میتود: شیوازی راویژکاری و هاوکاری له نه‌جامدان.
۵. زانیاری: زانیاری له‌سهر پیشه و چالاکي، خویندهواربوون.
۶. کردار: دستتیه‌وردانی کاریگهر له کاروبارمکاندا .
۷. کاردانه‌وه: کاردانه‌وه‌ی گونجاو بهرامبه‌ر به رووداومکان.
۸. قبولکردن: قبولکردن له‌لایمن ژیردمسته‌کانه‌وه.
۹. پالنه‌ر: توانای پالنه‌ر بو نه‌وانی تر.
۱۰. نارامگرتن: پاراستنی رۆح له بهرامبه‌ر رووداومکان.
۱۱. رانان: سازگاری بهرامبه‌ر به ناخوشیه‌کان
۱۲. فرمان: توانای بریاردان و دهرکردنی فرمان
۱۳. سازش: گونجاندن و هاورپیه‌تی گۆرانکاری
۱۴. ناسووده‌یی: گرنگیدان به باشی دسته‌کان
۱۵. کممکردنه‌وه‌ی گرژی: به‌ریوه‌بردنی ناکۆکیه‌کان بو کممکردنه‌ویان
۱۶. نمایش: دره‌وشاوه‌یی له هیلی پیشه‌وه، پیشه‌نگ، نمونه
۱۷. هملیزاردن: هملیزاردنی باشتترین
۱۸. همول: همول‌دانی ماندوونه‌ناسانه
۱۹. بیگهرد: ساده و بیتاوان و پاک
۲۰. نیدانه‌کردن: سهرزه‌نشستکردنی هه‌لسوکهورتی خراب و ناکارامیه‌یی
۲۱. مدارا: لئیورده‌یی بهرامبه‌ر نه‌یاران و رمخنه‌گران
۲۲. روانگه: گه‌شبین وئیله‌امبه‌خش
۲۳. په‌روه‌ده: راهینانی سهرکرده‌کانی داهاتوو

۲۴. دروستکردن: دروستکردنی بیرکردنمه و دهرفتی نوئ
۲۵. لیبوردهیی: بهخشش و لیبوردهیی
۲۶. ستایش: پیژانین بو ههولی ژیردمستهکان
۲۷. وهرزشکردن: گرنگیدان به تهنروستی و لهشجویانی
۲۸. بیورن: داوای لیبوردن له نهگهیری ههله
۲۹. یاخیبوون: راپهرین دژی دۆخی نیستا و گۆرینی
۳۰. پالوتنی: پهلهپهرین کردنی کلتور و دروستکردنی کولتور خۆمالی
۳۱. قهلهمباز: باشتربوونی بهرچاوی نهداوی ریکخراومه
۳۲. رهوشتی باش: قسهخوش و مهشرف خوش
۳۳. تیکوشان: دیاریکردنی ئامانجه سهخت و قورسهکان
۳۴. دوورپروان: چاودیزیکردنی ئاستی گهیشتن به ئامانج و ئامانجهکان
۳۵. پرسپیار: پرسپیری گونجاو سهبارمت به کار دهکات
۳۶. بهها: دیاریکردنی ههله سوورمهکان .
۳۷. نیلهامبهخش: دزمکردن له دلهکاندا
۳۸. توئیزینهوه: لیکۆلینهوه پیش کردار
۳۹. تپروانین: ناسپینی ژینگه و رکابهر و رهوتهکان
۴۰. گهشهکردن: دۆزینهوه و بهرهمدار کردنی بههرمهکان.
۴۱. پهروهرده: فیربوون و فیرکردن
۴۲. گوروتین: ههلهگری پهسلانی ناومهکی
۴۳. سهختی کیش: وهرگرتنی بهرپرسپاریتی ههلهی ژیردمستهکان
۴۴. تاقیکردنمه: تاقیکردنمه ی بارودۆخهکان و قیوول کردنی مهترسیهکان
۴۵. ههلهسووران: بهواداچوون بو بابهتهکان تا نهجامهکه بهدهست دیت
۴۶. تهتهلهکردن: شیکاری داتا و دهرمنجام
۴۷. ههلهسهنگان: دوورنوازی، کیشانی دیدگایهک بو داهاتوو
۴۸. ناز: بهزهیی و میهرهبانی بو ژیردمستهکان

• و ته بهنر خهكانی دوکتور قاسملو

له كانی بیری قاسملو موه ؟

پشتبەستن به ئیرادهی خەڵکی کوردستان؛

"له‌پێشدا با بایه‌خ به هیزی بێ‌پایانی گه‌لی کورد به‌دین. ئه‌گه‌ر پشتیوانی خەڵکی خۆمان هه‌بێ، ئه‌و کاته پشتیوانی دیکه‌مان زۆر ده‌بێ و هه‌لومه‌رجی سه‌رکه‌وتن باشتر ئاماده ده‌بێ... ئێمه زۆر جارمان باس له هۆکاری سه‌رکه‌وتنه‌کانی حیزبی خۆمان (حیزبی دیموکرات) (کردوه. گوتومه‌مانه که سیاسه‌تی ئوسوولی و واقه‌بینه‌نه و بوونی هیزی پێشمه‌رگه‌و قاره‌مانه‌تی پێشمه‌رگه، نوخته قوه‌تی حیزبی ئێمه‌ن، به‌لام له هه‌مووی ئه‌وانه گرینگتر پشتیوانی کۆمه‌لانی خەڵکی کوردستانه".

سه‌ربه‌خۆیی سیاسی و سه‌ربه‌خۆیی بریاردان؛

"حیزبی دیموکرات، حیزبیکی سه‌ربه‌خۆیه و سه‌ربه‌خۆیی خۆی له هه‌موو شتێکی دیکه به‌لاوه گرینگره. ئه‌وه‌ی به قازانجی خۆی و خەڵکی بزانی جێبه‌جێ ده‌کا و هه‌یج کهس و لایه‌نێکی نائوانی نهمه‌ری خۆی به‌سه‌ردا به‌سه‌پینی."

هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان وه‌ک سه‌رمایه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی؛

"له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌یه‌که بۆ ئێمه وه‌ک حیزبی دیموکرات سه‌رمایه‌ی هه‌ره گه‌ورمان پشتیوانی گه‌لی کورده، به‌لام هیزی پێشمه‌رگه‌ش له گه‌ڵ جیا نییه و جیاش ناگرته‌وه. بۆیه پێشمه‌رگه و خەڵک دوو لاین و من پێموایه له جێدا قسه‌کردن له یه‌ک‌گرتویی خەڵک و پێشمه‌رگه دروست نییه."

ریزگرتن له که‌سایه‌تی فه‌ردی نینسان؛

"هیچ نیعمه‌تیک له جیهاندا له "نازادی" بمرختر نیه. نازادی کرامت و شه‌سییته دها به ئینسان. نازادییه که ریگه نادات ئینسان بکری به موره. ئینسان ده‌ب له حالتهی موره بیته دهر و بیته شه‌سییته و بیته "فرد" یکی زیندوو و چالاکتی نیو کومهل."

وتووێژ وهک پرنسیپ و شیوه‌یهک له خهبات؛

"له چوارچیوهی کۆماری ئیسلامیدا هیچ‌کام له داخوازییه بنه‌ره‌تییه‌کانی ئیله دسته‌به‌ر نابن. به‌لام حزبی دیموکرات وهک نوینه‌ری زۆریه‌ی خه‌لکی کوردستان هه‌ر کات به‌ پیوستی بزانی، حه‌قی خۆیه‌تی له‌ پیناوی گه‌یشتن به‌ داخوازییه‌کانی گه‌لی کورد له‌ گه‌هل ئهم ریژیم یا ئه‌م ریژیمدا وتووێژ بکا. چونکی وهک بنه‌مایه‌ک ئیله وتووێژ به‌ شیوه‌یهک له‌ خهبات ده‌زانن."

چه‌سپاندنی یه‌کیه‌تی فکری و سیاسی؛

"پنه‌کردنی "یه‌کیه‌تی سیاسی و فکری"، ئه‌رکیکی بنه‌ره‌تییه، که ده‌که‌وته سه‌رشانی هه‌موو ریکخراوه‌ی حیزبیه‌کان. دیاره هه‌موو ئه‌ندامانی حیزب له‌ باره‌ی مه‌سه‌له‌ سیاسییه‌کان وهک یه‌ک بیر ناکه‌نه‌وه. ئامانجیش ئه‌وه نییه که وهک یه‌ک بیر بکه‌نه‌وه. چونکی ئه‌وه نه‌ مومکینه و نه‌ به‌ قازانجی تیکۆشانی حیزبیه، مه‌به‌ست له‌ یه‌کیه‌تییه، ئه‌ستاندنه‌وه‌ی دا‌هینانی فکری له‌ ئه‌ندامانی حیزبی نییه. بیر و باوه‌ری جیاوازی دیموکراتیکی نه‌وان، کللی چاره‌سه‌ری دروستی گیروگرفته‌کانی حیزب بۆ به‌ره‌په‌شچوونییه‌تی. به‌لام ناکری ئه‌ندامی حیزبی دیموکرات بین و پیرووی له‌ زه‌مینه‌ی فکری حیزب و سازمانیکی دیکه بکه‌ین."

باوه‌ره‌مه‌ند بوون به‌ دیموکراسی، وهک نامانجیکی به‌ری سیاسی؛

"دیموکراسیمان بۆیه ده‌وێ، چونکی هه‌م خودمۆختار یه‌که‌مان (نامانجه‌که‌مان) ده‌پاریزی هه‌م خۆمان حیزبیکی دیموکراتین و ئیمانیکی قوولمان به‌ دیموکراسی هه‌یه، بۆیه دیموکراسی بۆ ئیله وهک حیزبیکی دیموکرات، هه‌ده‌فه... بوونی بیروبوچوونی جیاواز له‌نیو ریزه‌کانی حیزبدا نه‌ ته‌نیا به‌ خراب نازانن، به‌لکوو به‌ کللی چاره‌سه‌رکردنی دروستی گیروگرفته‌کانی ده‌زانن که ده‌بیته هۆی به‌ره‌په‌شچوونی حیزب."

به‌ره‌نگاری پشه‌مه‌رگانه (چه‌کداری)؛

"ئیه زۆر جارمان هه‌ر لێروه راگه‌یاندوه که لایه‌نگری ناشتیخوازانه‌ی چاره‌سه‌رکردنی مه‌سه‌له‌ی کوردین. زۆر جار وتوویمانه که میله‌ته‌ی کورد شه‌رخواز نییه، میله‌ته‌ی کورد شه‌ری ناوێ، به‌لام میله‌ته‌ی کورد داوا‌ی حه‌قی مه‌شرووعی خۆی ده‌کا. زۆر جار هه‌ر له‌ مه‌یدانه‌وه رامانگه‌یاندوه که حیزبی دیموکراتی کوردستان هه‌موو ومختیک ناماده بووه و ناماده‌یه بۆ ئه‌وه‌ی له‌ ریگای ناشتییه‌وه میله‌ته‌ی کورد به‌ ناوای خۆی بگه‌یینه‌ت و وه‌ز عیگی واپیک بینی که میله‌ته‌که‌مان پاش وه‌رگرتنی خودمۆختاری خۆی بتوانی ژیانیکی به‌ختیار بۆ خۆی دروست بکا. ئه‌وه ئیله نه‌بووین، پشه‌مه‌رگه قارمانه‌کان نه‌بوون که ئه‌م شه‌رمان ده‌ست پێ کرد. شه‌ر له‌ لایه‌ن ئه‌م که‌سانه‌وه ده‌ست پیکرا که به‌ فانتوم، هیلیکۆپتیر، توپ و تانگ و لایه‌ی په‌یامی ناشتیخوازانه‌ی ئیله‌یان دایه‌وه. بۆیه ئه‌وه شه‌ریکه که به‌ سه‌ر خه‌لکی کوردستان و حیزبی دیموکراتدا سه‌پاوه."

دژایه‌تی له‌گه‌هل تیرۆریزم؛

"ئه‌م بزوتنه‌وانه‌ی به‌ ریگای دیموکراتیدا ده‌روێ و لایه‌نگری و پشته‌وانی خه‌لکیان له‌گه‌له، پیوستیه‌کیان به‌ په‌نابردن بۆ تیرۆریزم نییه. له‌گه‌هل ئه‌وه‌ی خومه‌ینی چهن‌دین جار دژی ئیله له‌ شیوه‌کانی تیرۆریستی که‌لکی وه‌رگرتوه، به‌لام حیزبی ئیله قه‌ت په‌نای بۆ وه‌ها کار هه‌یه‌ک نه‌بردوه. ئیله ته‌نیا حیزبی ئێران بووین که به‌ بارمه‌گر تهمان له‌ سه‌فاره‌تی ئامریکا (سالی ۱۳۵۸) مه‌حکوم کرد. ئیله هه‌میشه ته‌یاره‌ر فاندن و بۆمب‌دانانه‌وه‌مان مه‌حکوم کردوه. تیرۆریزم سیاسه‌تی ره‌سمی کۆماری ئیسلامیه، ئه‌مه‌ش نیشانه‌ی ئه‌وه‌یه که ئه‌م ریژیم به‌رانبه‌ر به‌ داوا‌ی خه‌لک هیچ و لایه‌کی پێ نییه جیا له‌ سه‌رکوت... ئه‌گه‌ر

رۆژهلآت به سهر چاوهی تیرۆریزم دهژمێردرئ، له بهر ئهمهیه که زیاتر له ههر ناوچهیهکی دیکه، ناوهندی ناکوکی و پیکدانانی ئیسترآتژیکی، سیاسی، ئابووری، ئایینی و نهمهوایهتییه. تا ئهم ناکوکییانه له بهین نهچن، تیرۆریزم ریشهکیش ناگرئ. تا ئهوکات خهبات دژی تیرۆریزم له ناستی نیودهولتهیدا نهمهنا لهگهڵ دهسته و تاقم، بهلکوو زیاتر لهگهڵ ئهو دهولتانهی که هانیان دهندهن دهبن بگرئ. هیچ گومان لهوهدا نییه که ریزی خومینی له سهرهوهی ئهو دهولتانه دایه."

ههولدان بۆ بهنیونهتهوهی کردنی مهسهلهی کورد؛

مهسهلهی کورد له ههمو ئهبعادی خۆیدا بهو شیوهیه که ههیه. له واقعیدا کیشهی چهندین ملیۆن کورده که دهبن مهترهح بگرئ. ویستهکانمان رهوا، ئینسانی و دروستن. بێم وایه نهگهر بهم شیوهیه له مهسهلهکه بروانین و بچینه پێشی، سهرکهوتیمان زیاتر دهبن. موهمییش ئهمهیه که پهیامهکانی خۆمان که روا و دیموکراتیکن له دهرهوه به باشی وهربگیردرئ. دهبن به ههموو ئهو کهسهکه که گوێیان له قسهکانی ئیمهیه، بلێن که داوای کورد زۆر ساده و رهوایه. کورد مافی نهمهوهی خۆی دهوئ که له بهیاننامهی جیهانی مافی ئادهمیزاد دا هاتوه و شتیکی زیادی نیه. بۆیه داوای مافی دیاریکردنی چارهنووس، مهسهلهیهکی نیوخۆیی نیه. زۆر دهولتان وهک دهولتی ئیران که باسی کورد دهکرئ، دهلێن؛ ئهو مهسهلهیهکی نیوخۆیییه و کهس حهقی نیه دهستی تێوهر بدات. کهوابوو ئیستا که ئیمه داوای خودمختاری دهکهن، مهسهلهیهکی نیوخۆیی نییه و بهشیکه له مافی ئادهمیزاد. بۆیهش ئهو دهولت و ریکخراو و شهخسیهتانه که خۆیان به لایهنگری مافی ئینسان دهنان، پێویسته له داوا رهواکانی کورد پشتیوانی بکهن."

باوهرمه ندبوون به مهسهلهی ژنان؛

له تیکۆشانی حیزبی و سیاسی ئیمه، دهبن جیگایهکی تایبتهی بدرئ به ژنان. وهک دهنان حیزبی ئیمه مافی بهرابهری تهواو لهگهڵ پیاوان بۆ ژنان دادهن. بهلام دانانی ماف لهگهڵ پیادهکردنی ئهو مافه له کۆمهڵدا مهوایهکی زۆریان له بهیندا ههیه. دهبن ئهو مهوایه بهرهبهره لهبهین بچن. به بیرورای حیزبی ئیمه ههرچی ژنان له کاره کۆمه لایهتی و سیاسیهکاندا بهشدار بن، کۆمه ل پێشکوتوتره و بزوتنهوهکه پێشکوتوتره و شانسی سهرکهوتن نزیکتره. "ههروهها شههید دوکتور قاسملوو لهم بارهوه دهلئ؛ "ههرچی ژنان له بزوتنهوهی کوردستاندا زیاتر و چالاکتر بهشدار بن، ئهوهنده بزوتنهوهی کوردستان سهرکوتوتره."

تیکه لکردنی نهخلاق و سیاسهت؛

ئیمه بئوسوولی و جنیوفرۆشی له سیاسهتدا رهت دهکهنهوه، بۆ جیگکردنی نهخلاق له سیاسهتدا تیدهکۆشین و بهکهم حیزبی ئیرانی بووین که نهخلاقمان واریدی سیاسهت کردوه.

واقعیینی سیاسی؛

با ئیعتراف بکهن که له تاریخی میلهتهکهماندا کورد سیاسهتهکهی ئهوه بووه، یا ههموو شتیکی یا هیچ شتیکی، نهتیجهکهی بۆته چی؟! بۆته "هیچ". له سیاسهتدا زۆر جار ههیه دوو ههنگاو دهچیه پێش، شتیکی وهردهگری، له پاشان دیسان خهبات دهکهی بۆ شتیکی دیکه، ئهو سیاسهته. ناویان ناوه هونهری مومکین. سیاسهت هونهری مومکینه. له سیاسهتدا رهش و سپی نیه!، ههموو شتیکی و هیچ شتیکی، ههرکس ئاوا سیاسهت بکا سهرناکهوئ.

مافی دیاری کردنی چاره نووس؛

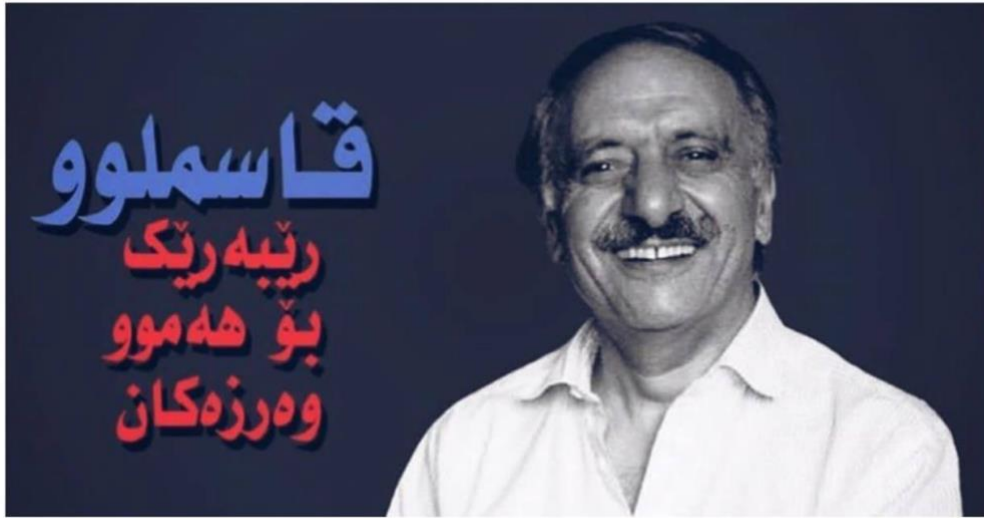
ئەگەر خودمۆختارییەکی راستەقینەمان دەست کەوت بەو مانەییە که "مافی چارە نووس"، جێبەجێ کر او ه. مەسەلە ئەو نێه که ئێمه نوێنەرێکمان له ریکخراوی نەتەوه یەگەر توو مەکاندا هەبێ و نالای تاییهتی و دراوی خۆمان هەبێ. هەر ئیستا زۆر میللەت نەوانەیان هەیه -بەتاییهت له ئافریقا که پێشتر داگیر کرابوون و ئیستا نازاد کر اوون -بەلام هیچ هەست بەوه ناکەن مافی دانانی چارەنووسیان هەیه. مەبەستم ئەو هیه که بوونی شکلی روالهتی سەر به خۆیی یان ئیستقلال، مانای ئەو نیه که میللەتەکه مافی دانانی چارەنووسی دەست کەوتبێ. عەکسی ئەوش هەر راسته ".به گشتی له روانگهی حزبی دیموکراتی کوردستانهوه، مافی دیاری کردنی چارەنووس ئەو هیه که "خەڵک هەست بەوه بکات که حاکمه بەسەر چارەنووسی خۆی دا..."

خەڵک وەرگرتن له ره هەند و شیوازەکانی خەبات؛

حزبی ئیمه دەبێ له ئیوان خەباتی پێشەڕگانه و "خەباتی هێمنانه"ی ئیو شارەکاندا هەماهەنگی پێک بێنێ. ئەوانهێ مخالفی رێژیم و به هەر شیوازیکی له پێناو داخوارییەکانی خەڵکدا خەبات دەکەن، تەنانەت به شیوازی "خەباتی مەنفی"، وهک ئەوهی گاندی خەباتی پێ دەکرد، لای ئیمه قابیلی قبول و جێی ئیحترامن. ئیمه وا بێر ناکەینەوه که هەر کەس مخالفی رێژیم بوو دەبێ حەتمەن چەک هەلبگریت. ئیمه پێشوازی له هەموو شیوه خەباتیک؛ له خەباتی چەکدار بیهوه بگره تا خەباتی فەر هەنگی دەکەین.... خەبات بۆ پێکەینانی حکوومەتیکی خودمۆختار له کوردستان که داخواریکی درێژخایهنه، دەگەڵ خەبات بۆ جێبەجێ کردنی هیندیکی داخواری له چوار چێوهی رێژیمی ئیستای ئیراندا ناتەبایی نیه. حزبی دیموکراتی کوردستان لهو بر وایه دایه که به خەباتی شیلگیر ئیمکانی هیه رێژیم مەجبور بکری پاشەکشه بکا. جا لەبەر ئەوه حزبی ئیمه هەر ئیستاش بۆ هینانەدی و به رسمی ناساندنی زمانی کورد و مافەکانی دیکەمان خەبات دەکا و پێی وایه که به خەباتی ریک و پێک دەتوانی ئەو داخواری بهسەر رێژیمدا بسەپینی.

بهخۆداچوونهوه و ریفۆرم؛

را دهی شۆرشگیر بوونی هەموو حیزبێکی سیاسی لهو مرادەرمەکوئ که چۆن سەیری رابردووی خۆی و بەتاییهت هەڵەکانی خۆی دەکات. حیزبی شۆرشگیر نابێ ئەوه بترسی که گوايا به باسی هەلهی رابردوو دوژمنی شاد دەبێ، یان له ئیعتباری حیزبەکه کهم دەبیتەوه. به پێچەوانه، پێلێنان و راستکردنەوهی هەلهو چەوتی یەکانی رابردوو، ناوبانگی حیزب له ئیو کۆمه لانی خەڵکدا دەباته سەری و جیددی بوون و بەر پرسیوونی حیزبەکه نیشان دەدا.

بەر له مائئاوایی:

پنویستی نیلانی کورە ی خەبات له یادی تیرۆری د.قاسملوودا

دوابەدوای درووست بوونی مرقایەتی و پەڕینەوێی له چاخی ژبانی کۆیتی و درووست کردنی ژبانی ژیارمەند، ریکەوتنیکێ کۆمەلایەتی له نیوان مرقەکان هاتە ئاراو، که بیرمەندانیکێ وەک .رۆسو، لاک، دریدا و هابز و ... به جوانی ئاماژەیان پێداوه له راستیدا ئەم گواستەوه و درووستکردنی ریکەوتنە خوێ له چوارچێوەی ئەم شوکارە باوهدا دەبینیتەوه که دەلێ: دابینکردن و گەرەنتی کردنی پێداویستیه ئەساسییهکانی تاک و گۆمەلگە به پاراستنی ئەوانی دیکە له پیناو پاراستنی خۆت هەر وەک دەبینین له هەر یەک له قوناغەکانی ژبان وەک: چاخی درووست بوونی خێل، پاشایەتی، ئیمپراتوری و رۆشەنگەری تاکوو قوناغی دەولەت _ نەتەوه، تاکەکان به پێدانی هیزی تاکەکەسی خۆیان به دەسلەلاتی سەرۆتەر که سەرۆک خێل، پادشا، ئیمپراتور یا حاکمییهت له چوارچێوەی یاسادا بووی، دەسلەلاتیان له نیوان تاکەکان گواستووتەوه بۆ نیوان کۆمەلگە و حکومەت و دوو چەمکی « ئەرک » و « ماف » له چوارچێوەی ئەم ریکەوتنە کۆمەلایەتییه له ناخی یاسای و لاتدا بۆ هەر دوو لایەن پێناسە کراوه و هەر کامیان .دەبی جێبەجێی بکەن پاش هەموو شەوانەوهی ئیمپراتۆرە سیاسی و دینییهکان و درووست بوونی دەولەت _ نەتەوه و، پاش چەند شەری گەورە جیهانی و دامەزراندنی ریکخراوهی سیاسی، ناسووری و ... له جیهاندا و پێگەیشتیوی زیاتری تاکەکانی جیهانی مرقایەتی له رینگای زانست و مۆدیرنیزاسیۆن، ئیدی تیگەشتن له مافەکان و دەستبەری دەسلەلاتیکێ نازاد لەپیناو ژبانیکی پر له ئەمنییهت و ناویته بهخۆشیزۆی و؛ نازاد بوون له مومارەسە بههاکانی خۆیان؛ هەموو کات وەبەر بەککەوتن له نیوان حکومەت و خەلکدا دروست بووه و دەشی . چونکی حکومەت دەبەهۆی به قورغی مافە بنەرەتییهکانی تاکەکان زیاتر له دەسلەلاتدا بەمینیتهوه و له لایەکی دیکەش خەلک دەیانەوێ ئەمنییهت، نازادی و دادپەرورەییان هەبێ و ئەساسی هەر .دەولەتیک بەرامبەر به خەلکەکە جێبەجێ کردنی ئەم سێ بنەرەتییه بۆیه له وهها دۆخیکدا ئەم وەبەر بەککەوتنە له نیوان خەلک و حکومەتە توتالیتیر و فیندمینتالیستهکان

چرتر دهبی و ناکامهکشی یان گهیشتن به نازادی و سر بهستیبه یا چوکدادان و خو به دستمه و دان ههلبهت دسه لاتنه ملهورهکانی وهک کۆماری ئیسلامیش به میکانیزم گهلی جوراوجوری وهک : نهخویندهوار هیشتنهوه و وا دهکهن خهلکی ولات ههموو... په رهپیدان به ههژاری و بیکاری و کات برسی و هاوکات زراوچووی دهزگای سهرکوت و دسه لاتیان بن . چ خاسمه نهم حکومهته توتالیتیره به بیرری فیندهمینتاله ههموو کات و بیستوویهتی مهز ههب ناویتهی دهزگا داپلۆسینهر مهکی له پیناو دسه لاتندا و نهوش بووته هوی نهوهی ولات ببینه گۆرستانیکی. زیندوو که چاو له مانیفیستی کۆماری ئیسلامی لهو سهر دهمدا که ریبههرانی ئیستای ئۆپوزیسیونی ریژی می پاشایهتی بوون و قسهکانی خومهینی له کاتی دوورخرانهوی بو فهرانسهدا له رۆژنامهکانی نهم ولاتهدا بو وینا دهکا، که یوتوپیاکی دمخوینیوه، دهبینی دنیا بهکت بو نهرستوو و سوقرات و سوسیالیزمهکی مارکس و هاو بیرائیشی، دهستی له دوو نادهن . گهرانهوی شکو بو تاکهکان، عدالت، نازادی سهر بهخویی سیاسی و ئابووری و ... گۆشهیهکی بچووک بوون له مبه ههشتهی خومهینی و هاو بیهرهکانی ئالا ههنگری بوون . بهلام پاش پروخانی ریژی می پاشایهتی و جینگیر بوونی کۆماری ئیسلامی نهوهی بههوی سیاسهتهکانی نهم ریژیمهوه به خهلک برا بریتی بوون له : زیان و زهرهکانی شهری ههشت ساله لهگهڵ عیراق، کپکردنی ههرچهشنه دهنگیکی نازادبخواری، دابهشکردنی خهلک به خودی و غهیرهخودی و بیبهشکردنی غهیرهخودییهکان له ههموو مافیکی، بهتالانبردی، ههموو بهها و بایهخهکانی تاکهکان به خولقاندنی دۆزمنی دهرهکی بیبهشکردنی خهلک و تاک و کۆمهلهگه به ههموو جوراوجورییهکانی له ههر جوره ماف و نازادییهک، بههره و بوونهوی کۆمهلهگه لهگهڵ... بیکاری، گرانی و جوره هاخسار و زیانی کۆمهلهبهری و حکومهتی ملهور و دیکتاتۆری کۆماری ئیسلامی له سهرهتای دروستبوونیوه ههتا ئیستا و له پیناو پاراستنی سیستمهکی به بهردوومی چهند ریگهی گرتووته بهر : وهک، ترساندنی کۆمهلهانی، خهلک بههوی دهزگای سهرکوت و داپلۆسینهر مهکی . ههر وهها برسی کردنی خهلک بو نهوهی دهرهتانی بیرکردنهوه له ماف و نازادییهکانیان و ههلی بهر ههلهستبوونیان پهن نهدهن . لهو نیوهدا روانگهی ریژیم بو کوردستان جیاواز تر بووه . کوردستانی دهولههههه به ناو و خاکی بهپیت و جوره هاکانزا و سهرچاوهی سروشتی ژیر زهوی و به سامانی مرویی پتر له ۱۰ میلیون کسهی ههمیشه وهک ناوچهیهکی داگیرکراو و کۆلونی سهر کراوه . له ماوهی چوار دهیهی رابردوودا ههموو ههولێ ریژیم لهسهر نهم بنه مایانه بووه که نهوهندهی بۆی دهکری سهرچاوهکانی بهتالان ببا، خهلهکهکی له شوناسی نهتهوییهکان دابهری و خهلک و کۆمهلهکی کوردی توشی نهخۆشی و داهیزان بکا .

لهوهها دۆخیک دایه که نهرک و نامانجی ههر تاکیکی نازادبخواری ئیرانی و بهتایهت کورد نهوهی که بهدژی سیاسهتی تیرۆر و داپلۆسینی کۆماری ئیسلامی بوستهتهوه و په ره به مافخواری خویان بدن . سالیادی تیرۆری د . عهبدولرحمان قاسملوو دهر فهتیک و ههلیک و بیانویهکه بو بهگورترکردنی خهبات دژی کۆماری ئیسلامی له پیناو نازادی و دادپهروهی و یهکسانیدا که نامانجی ههره بهزی قاسملووی نهمر بوو .